

Dossier **Temàtic:**

Oci juvenil, nit i agressions i actituds sexistes

Maig 2017 (edició actualitzada)

Elaborat pel

**CENTRE DE
DOCUMENTACIÓ
JUVENIL**

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies**

Dossier temàtic:
oci juvenil, nit i agressions i actituds sexistes

Aquest dossier temàtic és una selecció de la documentació disponible al Centre de Documentació Juvenil, a la Xarxa de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat, al Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya, a les biblioteques públiques de Catalunya i de recursos disponibles a Internet sobre aquest tema.

Per ampliar informació sobre els nostres documents podeu consultar el catàleg del Centre de Documentació Juvenil a la següent adreça:

<http://gencat.cat/joventut/cdjcataleg>

o bé posar-vos en contacte amb nosaltres:

Centre de Documentació Juvenil

C. Calàbria, 147
08015 Barcelona
Tel. 93 483 84 17
Fax 93 483 83 20

Horari de matins: de dilluns a divendres, de 8.30 a 14.30 h.

<http://www.gencat.cat/joventut/centredocumentacio>

cdj.tsf@gencat.cat

El Centre de Documentació Juvenil disposa d'una **Base de dades de premsa** que recull les notícies publicades de temàtica relativa a Joventut, mitjançant la qual, us podem elaborar un recull de premsa temàtic d'un període de tres mesos.

Sistema de préstec:

Es poden deixar en préstec un màxim de 3 documents (llibres, DVD i/o CD) de la biblioteca per un període de 15 dies prorrogable.

Les revistes estan excloses de préstec i les podeu consultar en el Centre de Documentació Juvenil.

Sumari

1. Conceptes bàsics sobre oci juvenil nocturn i violències sexistes	3
2. Oci nocturn i assetjament sexual	4
3. Consum de drogues i d'alcohol, oci nocturn i agressions sexuals	7
3.1. Articles i informacions	7
3.1.1. Catalunya	7
3.1.2. Estat espanyol	9
3.1.3. Resta del món	11
3.2. Estudis i informes generals	13
3.3. Llocs web	15
4. Aspectes mèdico-legals sobre drogues, alcohol i abusos sexuals	16
5. Campanyes i jornades per a la prevenció de conductes sexistes en l'oci nocturn	18
5.1. Reculls de recursos	18
5.2. Catalunya	19
5.3. Estat espanyol	25

Localització:

BEG: Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya

CCUC: Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya

BP: Biblioteques públiques

- **Aladí:** catàleg de la Xarxa de Biblioteques Municipals (província de Barcelona)
- **Argus:** catàleg de les biblioteques públiques de Girona, Lleida, Tarragona i Terres de l'Ebre

1. Conceptes bàsics sobre oci juvenil nocturn i violències sexistes

Abús sexual

Delicte contra la llibertat o la indemnitat sexual comès sense violència o intimidació i sense consentiment, o amb consentiment prestat sota prevalença de superioritat.

Font: [Diccionari de serveis socials](#) [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2010. (Diccionaris en Línia).

<http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/118> [Consulta: 8 maig 2017]

Assetjament sexual

Conducta persistent contra la llibertat d'una persona que comet el qui li sol·licita favors de naturalesa sexual per a ell o per a un tercer, d'una manera que resulta ofensiva, humiliant i intimidatòria per a la persona afectada i li provoca problemes psicològics, morals i professionals.

Font: [Diccionari de serveis socials](#) [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2010. (Diccionaris en Línia).

<http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/118> [Consulta: 8 maig 2017]

Oci nocturn

Denominació que pren l'oci que es realitza a la nit i que les últimes dècades ha esdevingut un dels espais per excel·lència de l'oci juvenil.

Font: CASANOVAS I BERDAGUER, JORDI. [Política de joventut: glosari de termes](#) [en línia i text imprès]. Girona:

Documenta Universitaria, 2009. (Col·lecció: Documenta ACPJ; 1). P. 401.

Edició 2007: <<http://gipuzkoagazteria.net/admingazteria/dokumentuak/Glossari11-08.pdf#page=324>>

[Consulta: 8 maig 2017]

Sexisme

Conjunt d'actituds que es caracteritza pel menyspreu o la desvaloració de tot el que són o fan les persones de l'altre sexe, ja que es consideren inferiors.

Font: [Diccionari de serveis socials](#) [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2010. (Diccionaris en Línia).

<http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/118> [Consulta: 8 maig 2017]

Violència contra les dones / de gènere

Termes amb els que els denomina aquells actes contra les dones que "puguin tenir com a resultat un dany o sofriment físic, sexual, o psicològic per a la dona, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la privada" (definició NNUU). Tot i que la violència en les relacions de parella (abusos físics, psicològics, sexuals) és la més present a la nostra societat, no es pot oblidar d'altres com: l'abús sexual, l'assetjament sexual i moral a l'àmbit laboral, la mutilació genital femenina, el tràfic de dones i prostitució forçada, la violència derivada dels conflictes armats, així com totes aquelles pràctiques convencionals i tradicionals perjudicials per a la salut i la sexualitat de les nenes i les dones.

Font: CASANOVAS I BERDAGUER, JORDI. [Política de joventut: glosari de termes](#) [en línia i text imprès]. Girona:

Documenta Universitaria, 2009. (Col·lecció: Documenta ACPJ; 1). P. 604.

Edició 2007: <<http://gipuzkoagazteria.net/admingazteria/dokumentuak/Glossari11-08.pdf#page=490>>

[Consulta: 8 maig 2017]

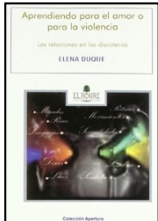

2. Oci nocturn i assetjament sexual

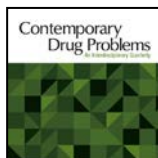
ALTELL, GEMMA. "[Són els abusos sexuals en contextos d'oci nocturn identificats com a violència?: aquest 25N volem parlar-ne](https://www.fsync.org/actualitat/son-els-abusos-sexuals-en-contextos-doci-nocturn-identificats-com-a-violencia-aquest-25n-volem-parlar-ne)" [en línia]. *Fundación Salut i Comunitat. Notícies corporatives. Actualitat* (24.11.2014). Barcelona: Fundació Salut i Comunitat.
<<https://www.fsync.org/actualitat/son-els-abusos-sexuals-en-contextos-doci-nocturn-identificats-com-a-violencia-aquest-25n-volem-parlar-ne/?lang=ca>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Els abusos sexuals i l'alta tolerància als mateixos en els contextos d'oci representen un dels principals riscos per a les dones joves en aquests contextos, especialment en aquells casos on hi ha consum / abús de drogues. La històrica falta de perspectiva de gènere en l'àmbit de drogues s'ha anat pal·liant progressivament i encara queda molt camí per recórrer, hem avançat.

DUQUE, ELENA. *Aprendiendo para el amor o para la violencia: las relaciones en las discotecas* [text imprès] Barcelona: El Roure, 2008. 152 p. (Col·lecció: Apertura).
Localització: **BEG** (Centre de Documentació Juvenil, Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada), Ensenyament, Institut Català de les Dones; CCUC; Biblioteques públiques (Aladí)

Resum: Aquest llibre investiga que es pot fer per evitar tot el que fomenta l'aprenentatge de la violència i potenciar tot el que faculta l'aprenentatge de l'amor. S'analitza i s'elaboren propostes de superació d'algunes actituds i comportaments que generen acceptació de maltractaments físics i psíquics.

GRAHAM, KARTHRYN; WELLS, SAMANTHA; BERNARDS, SHARON; DENNISON, SUSAN. "[Yes, i do but not with you': qualitative analyses of sexual/romantic overture-related aggression in bars and clubs](http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3101638)" [en línia]. *Contemporary drug problems* (2010), vol. 37, núm. 2, 25 p. Bethesda (MD, Estats Units d'Amèrica): U.S. National Library of Medicine, National Center for Biotechnology Information.
<<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3101638>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Els comportaments agressius relacionats amb insinuacions sexuals són comuns en bars, pubs i clubs. Aquest treball analitza 251 incidents d'agressió verbal i física relacionats amb propostes romàntiques/sexuals documentades en un estudi de bars i clubs de Toronto (Canadà). Es van posar de manifest les següents etapes del procés d'interacció social: a) propostes romàntiques/sexuals que van començar agressivament; b) propostes romàntiques/sexuals que es van convertir en agressives més endavant; c) agressions pels interactuats; i d) agressió per part de tercers. Es distingeixen les propostes de relacions depredadores i les genuïnes, tot explorant el paper potencial dels efectes de l'alcohol.

MARINÉ, CARALP. "[Els joves no perceben com assetjament sexual alguns abusos durant l'oci nocturn](#)" [en línia]. *Diari de l'educació* (24.02.2016). Barcelona: Fundació Periodisme Plural.
<<http://diarieducacio.cat/els-joves-no-perceben-com-assetjament-sexual-alguns-abusos-durant-loci-nocturn>> [Consulta: 2 abril 2017]

Resum: La vestimenta de les cambreres, els tocaments no consentits, els acorralaments o els insults són pràctiques que el jovent no sol percebre com a agressions sexuals.

[¿Quedamos esta noche? = Gaur gauean geldituko gara?](#) [en línia]. Vitoria-Gasteiz: Gobierno Vasco, 2012. 13 p.
<http://www.interior.ejgv.euskadi.eus/r42-4100/es/contenidos/informacion/ez_isildu/es_10/adjuntos/r42-vg-ezisildu_comic2_es.pdf>

[Consulta: 2 abril 2017]

Resum: Còmic adreçat a la població juvenil d'entre 17 i 22 anys, on s'hi treballen àrees temàtiques com ara: l'espai públic com escenari tradicional masculí; les relacions entre sexes i l'oci nocturn com escenari de diversió; la por de les noies i les seves conseqüències i les mesures de relació segures.

RECASENS, AMADEU (coordinació). *La Violència entre joves en espais d'oci nocturn: un estudi comparatiu europeu* [text imprès]. Mollet del Vallès: Escola de Policia de Catalunya: Atelier, 2007. 194 p.

Localització: BEG (Centre Català de Seguretat, Centre de Documentació Juvenil, Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, Interior, Salut); CCUC

També disponible en castellà i anglès:

- RECASENS, AMADEU (coordinació). *La Violencia entre jóvenes en espacios de ocio nocturno: un estudio comparativo europeo* [text imprès]. Barcelona: Escola de Policia de Catalunya: Atelier, 2007. 194 p. (Col·lecció: Políticas de seguridad; 4).

Localització: BEG (Centre de Coneixement de la Seguretat, Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, Interior); CCUC

- RECASENS, AMADEU (coordinació). *Violence between young people in night-time leisure zones: a european comparative study* [text imprès]. Brussels (Bèlgica=: VUBPRESS; Mollet del Vallès: Escola de Policia de Catalunya, 2007. 205 p.

Localització: BEG (Centre de Coneixement de la Seguretat, Interior); CCUC

Resum: Aquest treball descriu els principals resultats d'un projecte de recerca comparativa dut a terme per grups d'investigació de cinc països europeus (França, Bèlgica, Itàlia, Portugal i Estat espanyol), amb el suport de la Unió Europea, en el marc del programa Daphne II. L'objecte del projecte ha consistit a analitzar les situacions violentes en l'àmbit de l'oci nocturn, especialment les que es produeixen entre joves, així com l'eficàcia de les respostes socials i institucionals envers aquestes situacions.

Publicacions relacionades:

- [Projecte DAPHNE II: resum de resultats: la violència entre joves en espais d'oci nocturn: resultats d'un estudi comparatiu europeu](#) [en línia]. Mollet del Vallès: Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 2007. 8 p. També disponible en castellà, anglès i francès.

<<http://hdl.handle.net/2072/222017>> [Consulta: 8 maig 2017]

Localització: **BEG (Centre de Coneixement de la Seguretat); CCUC**

Resum: Principals resultats del projecte DAPHNE II.

- SEMINARI INTERNACIONAL LA VIOLÈNCIA ENTRE ELS JOVES EN ESPAI DE FESTA (2006: MOLLET DEL VALLÈS). [Seminari internacional la violència entre els joves en espai de festa: Mollet del Vallès, 22 de novembre de 2006](#) [recurs electrònic]. Mollet del Vallès: Institut de Seguretat Pública de Catalunya, 2006. (Col·lecció: *Activitats de recerca i difusió 2006*). 1 disc òptic (CD-Rom).

Localització: **BEG (Centre de Coneixement de la Seguretat); CCUC**

Resum: Actes de la Jornada realitzada a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

TUDELA MARÍ, MAITE. [Prevenió i detecció de la violència sexual en espais d'oci nocturn](#) [en línia]. A: LA VIOLÈNCIA SEXUAL I LA SEGURETAT DE LES DONES (BARCELONA: 2016). *Jornada 'La violència sexual i la seguretat de les dones': 14 de desembre 2016. Taula rodona: experiències d'intervenció cap a espais públics segurs*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, 2016. Barcelona: Fundació Salut i Comunitat, 2016. 25 p.

<<http://bit.ly/2pr21qm>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Hi ha una carència de perspectiva de gènere i coneixements sobretot en: factors associats o motivacions diferencials que porten a iniciar consums, mantenir-los i a desenvolupar addiccions; mecanismes que expliquin les diferents vulnerabilitats vers el consum de drogues; factors que expliquin l'efectivitat de les estratègies amb homes i dones. La tolerància i la gravetat que s'atorga a situacions d'agressions sexuals en espais d'oci nocturn serien totalment impensable en qualsevol altre context. La majoria de les noies quan surten de nit saben que amb una alta probabilitat viuran situacions de violència sexual de baixa intensitat i entenen que forma part de l'oci nocturn.

Publicació relacionada:

- LA VIOLÈNCIA SEXUAL I LA SEGURETAT DE LES DONES (BARCELONA: 2016). [Jornada 'La violència sexual i la seguretat de les dones': 14 de desembre 2016. Vídeos de la Jornada](#) [enregistrament de vídeo] [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, 2016.

<http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/seguretat/violencia-masclista-i-domestica/materials-sobre-violencia-masclista-i-domestica/jornades/jornada-la-violencia-sexual-i-la-seguretat-de-les-dones/#bloc8> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Vídeos de la Jornada celebrada el 14 de desembre del 2016 al Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

3. Consum d'alcohol i de drogues, oci nocturn i agressions sexuals

3.1. Articles i informacions

3.1.1. Catalunya

IÑIGO MARTÍ, BENET; GARCÍA LÓPEZ, ESTHER; AMATLLER, OTGER. ["Taula rodona sobre abusos sexuals"](#) [enregistrament sonor] [en línia]. A: *Rac1*. (20.02.2017). Barcelona: Radiocat XXI. 1 arxiu sonor (21 min). Emès al programa "No ho sé" de RAC1.

<<http://www.rac1.cat/audioteca/embed/bde1c124-f849-4a84-b518-52e065436c94>> [Consulta: 5 maig 2017]

Resum: Les agressions sexuals es disparen. Els Mossos d'Esquadra han rebut l'últim any un 9% més de denúncies, fins a arribar als 750 casos. Arran del cas Maristes també han crescut i molt els abusos sexuals: un 43%. El Departament d'Interior reconeix que està preocupat per aquestes dades tot i que en part s'expliquen perquè surten a la llum fets que abans passaven desapercibuts. Creuen per exemple que el cas dels Maristes ha animat moltes víctimes a denunciar. L'àmbit on es detecten més delictes sexuals és a l'oci nocturn.

Publicacions relacionades:

- IÑIGO MARTÍ, BENET. ["Es disparen els abusos i les agressions sexuals"](#) [en línia]. *Rac1* (22.02.2017). Barcelona: Radiocat XXI.

<<http://www.rac1.cat/info-rac1/20170220/42174036463/abusos-sexuals-augmenten-agressions-violencia-masclista.html>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Notícia i resum del programa radiofònic "Taula rodona sobre abusos sexuals".

["Oci nocturn i agressions sexuals: el 95% de les agressions passen en ambients de festa"](#) [enregistrament de vídeo] [en línia]. Barcelona: Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), 2017. 1 arxiu de vídeo (2 min). Emès al programa "Telenotícies", del canal TV3 de Televisió de Catalunya, el 04.05.2017.

<<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/telenoticies-vespre/oci-nocturn-i-agressions-sexuals-el-95-de-les-agressions-passen-en-ambients-de-festa/video/5665506>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Cada any es denuncien a l'Estat espanyol unes mil violacions i el 85% de les víctimes són nenes o dones. D'aquestes violacions el 95% passen en l'àmbit de l'oci nocturn i amb l'alcohol de per mig. La percepció social de l'oci nocturn fa que moltes d'aquestes agressions sexuals quedin impunes. Ja sigui perquè la víctima se sent responsable, per haver begut, o perquè no es presenta denúncia.

Publicació relacionada:

- RODRÍGUEZ, EVA. ["Violacions en l'oci nocturn: quan la víctima ha begut se la culpabilitza a ella"](#) [en línia]. *Notícies i última hora al 324. Societat* (04.05.2017). Barcelona: Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CDMA).

<<http://www.ccma.cat/324/violacions-en-loci-nocturn-quan-la-victima-ha-begut-se-la-culpabilitza-a-ella/noticia/2786976>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Versió escrita de la notícia "Oci nocturn i agressions sexuals: el 95% de les agressions passen en ambients de festa" del canal TV3 de Televisió de Catalunya.

SANS PANTLING, AMANDA (direcció). "[No recordo res](#)" [enregistrament de vídeo] [en línia]. Barcelona: Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), 2017. 1 arxiu de vídeo (35 min). Emès al programa "30 minuts", del canal TV3 de Televisió de Catalunya, el 05.03.2017.

<<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/30-minuts/no-recordo-res/video/5654092>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: La submissió química és la utilització de substàncies per intentar d'alguna manera portar a terme una violació a partir d'anul·lar el consentiment o la voluntat d'aquella persona; el seu ús s'estén en l'abús sexual de les dones i en robatoris. Es parla de la "burundanga" com la substància química més utilitzada internacionalment però, almenys a Catalunya i a l'Estat espanyol, s'utilitzen productes farmacèutics i que, combinats, poden tenir els mateixos efectes. L'ambient nocturn de bars i discoteques és el preferit pels abusadors i també es donen casos de robatoris i els prostíbuls han estat terreny adobat. L'alcohol juga un paper determinant en l'abús de les dones. Aquest documental amb el testimoni de víctimes, policies, juristes, psicòlegs, advocades criminalistes i toxicòlegs.

Publicació relacionada:

- "[Submissió química](#)" [enregistrament de vídeo] [en línia]. Barcelona: Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), 2017. 1 arxiu de vídeo (1,5 min). Emès al programa "Telenotícies", del canal TV3 de Televisió de Catalunya, el 05.03.2017.

<<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/submissio-quimica/video/5654179>>

[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Augmenta la preocupació de la policia i dels professionals de la salut per l'ús de substàncies químiques en l'abús sexual de les dones i en robatoris; el que es coneix com a submissió química. Les dades parlen soles: un terç de les víctimes de violacions ateses en un hospital com el Clínic de Barcelona han patit submissió química. Però és que prop del 90 per cent dels casos no es denuncien. Al "30 minuts" d'aquesta nit sentirem mossos, juristes, advocades i toxicòlegs, però també les víctimes, que aporten testimonis esfereïdors.

XIFRÓ COLLSAMATA, ALEXANDRE; PUJOL ROBINATA, AMADEO; BARBERÍA MARCALAIND, ENEKO; ARROYO FERNÁNDEZ, AMPARO; BERTOMEU RUIZ, ANTONIA; MONTERO NÚÑEZ, FRANCISCO; MEDALLO MUÑIZA, JORDI. "[Estudio prospectivo de la sumisión química con finalidad sexual en Barcelona](#)" [en línia].

Medicina clínica (maig 2015), vol. 144, núm. 8.

<<http://dx.doi.org/10.1016/j.medcli.2014.11.026>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest article analitza la la sospita de submissió química (SSQ) entre les víctimes d'agressió sexual a Barcelona, mitjançant un estudi amb 114 persones adultes ateses en un servei d'urgències per possible agressió sexual i amb valoració medicoforense a la ciutat de Barcelona el 2011. Un total de 35 persones (30,7%) van complir els criteris de SSQ: major freqüència de: amnèsia, fets nocturns i posteriors a activitat social i a consum d'alcohol, agressor recentment conegut i origen estranger. La principal substància depressora identificada és l'etanol, que contribueix a la vulnerabilitat de les víctimes.

3.1.2. *Estat espanyol*

AROSTEGI, ELISABETE; LAESPADA, MA. TERESA; IRAURGI, IOSEBA. "[Violència en parelles adolescents, context recreatiu i consum d'alcohol: anàlisi de les representacions lligades al gènere](#)" [en línia]. *Educació social: revista d'intervenció socioeducativa* (2016), núm. 63, p. 49-59. Barcelona: Universitat Ramon Llull (URL), Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés.
<<http://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/312775/402860>> [Consulta: 8 maig 2017]

També disponible en castellà:

- AROSTEGI, ELISABETE; LAESPADA, MA. TERESA; IRAURGI, IOSEBA. "[Violencia en parejas adolescentes, contexto recreativo y consumo de alcohol: análisis de las representaciones ligadas al género](#)" [en línia]. *Educació social: revista d'intervenció socioeducativa* (2016), núm. 63, p. 49-59. Barcelona: Universitat Ramon Llull (URL), Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés.

<<http://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/312775/402859>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest article analitza les representacions lligades al gènere en els episodis de violència en parelles adolescents i la influència que exerceix sobre aquest tipus de conductes l'espai d'oci nocturn, on és freqüent el consum de drogues i d'alcohol. S'analitzen els resultats d'un estudi amb 47 adolescents, d'entre 16-18 anys de Batxillerat del País Basc. Es contextualitza i es discuteix a partir de les narracions dels adolescents la percepció i les representacions lligades al gènere del consum d'alcohol i la violència entre parelles adolescents. Així mateix, es discuteixen possibles línies de treball.

BECOÑA, ELISARDO JUAN, MONTSE; CALAFAT, AMADOR; ROS, MARGARITA. "[Razones para no aceptar una relación sexual en jóvenes que se divierten en contextos recreativos nocturnos en función del género y la embriaguez](#)" [en línia]. *Adicciones* (2008), vol. 20, núm. 4, p. 357-364. Barcelona: Sociodrogalcohol.
<<https://doi.org/10.20882/adicciones.736>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Segons una enquesta realitzada entre persones joves que surten de marxa, han tingut relacions sexuals i consumeixen alcohol i/o drogues, hi ha dues diferències significatives per gènere per no mantenir una relació sexual: la de parella no apropiada, on les dones el rebutgen més que els homes i la d'estar massa embriagat o passat, on el rebutgen més els homes. Els més joves rebutgen més tenir una relació sexual per la preocupació per un embaràs que els de més edat.

CALAFAT, AMADOR; JUAN, MONTSE; BECOÑA, ELISARDO; MANTECÓN, ALEJANDRO; RAMÓN, ANNA. "[Sexualidad de riesgo y consumo de drogas en el contexto recreativo: una perspectiva de género](#)" [en línia]. *Psicothema* (2009), vol. 21, núm. 2, p. 227-233. Oviedo: Colegio Oficial de Psicólogos del Principado de Asturias: Universidad de Oviedo, Departamento de Psicología.
<<http://www.redalyc.org/pdf/727/72711654009.pdf>> [Consulta: 8 maig 2017].

Resum: Aquest estudi analitza la relació entre el consum d'alcohol i altres drogues amb la conducta sexual de risc, dins el context recreatiu nocturn de cap de setmana. Es va realitzar una enquesta en tres comunitats autònomes (Balears, Galícia i País Valencià) a una mostra de 440 joves d'entre 14-25 anys, que freqüenten l'activitat recreativa nocturna. Els resultats indiquen que els homes tenien més relacions sexuals sota els efectes de l'alcohol i altres drogues que les dones; sense diferències significatives entre els sexes en la utilització de preservatiu ni en haver mantingut relacions sexuals de les quals després manifestaven penediment. La relació entre sortides nocturnes i les pràctiques sexuals de risc no queda demostrada.

FABREGAT COSTA, ANNA; CALZADA ÁLVAREZ, NÚRIA. [Mujeres, drogas y fiesta: una investigación orientada a la acción](#) [en línia]. Barcelona: Asociación Bienestar y Desarrollo, Energy Control, 2012. 103 p.
<http://energycontrol.org/files/pdfs/Informe_Mujeres_Drogas_Fiesta.pdf> [Consulta: 8 maig 2017]

Localització: BEG (Dixit-Barcelona); CCUC

Resum: Aquest estudi analitza les especificitats i necessitats de les dones joves relacionades amb els seus consums de drogues de tipus recreatiu. Els seus objectius són: conèixer els patrons de consum de drogues i de fàrmacs entre les dones joves consumidores; indagar en les conductes de risc associades a les seves pràctiques sexuals i drogues; descriure els consums diferencials entre les dones i els homes; sondejar la percepció social de les mateixes consumidores; conèixer el nivell d'interès i preocupació sobre els possibles efectes secundaris de les drogues; indagar en la pressió social de les parelles sexuals com a rellevants en el consum; analitzar les possibles agressions sexuals en els mateixos contextos de festa; aprofundir en el coneixement de la gestió de riscos i plaers, de les mateixes dones.

GOROSPE, PEDRO; MARTÍN-ARROYO, JAVIER; BOHÓRQUEZ, LUCÍA; SERRA, MARÍA JOSEP. "[Las Fiestas elevan la seguridad para evitar abusos sexuales: Las autoridades buscan evitar que el cóctel de alcohol y drogas derive en agresiones](#)" [en línia]. *El País* (24.08.2016). Madrid: Ediciones El País.
<http://politica.elpais.com/politica/2016/08/24/actualidad/1472063143_826956.html> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Les violacions i abusos en els passats Sanfermines s'han multiplicat les mesures de seguretat en les festes multitudinàries que se celebren arreu de l'Estat espanyol. Davant la gravetat de les agressions sexuals, l'augment de denúncies i la forta resposta social, les autoritats extremen el zel per evitar que el còctel d'alcohol i drogues derivi en agressions sexuals a dones.

ISORNA FOLGARA, MANUEL; FARIÑA RIVERA, FRANCISCA; SIERRA, JUAN CARLOS; VALLEJO-MEDINA, PABLO. "[Binge drinking: conductas sexuales de riesgo y drogas facilitadoras del asalto sexual en jóvenes españoles](#)" [en línia]. *Suma psicológica* (gen.-juny 2015), vol. 22, núm. 1, p. 1-8. Barcelona: Elsevier España.
<<http://dx.doi.org/10.1016/j.sumpsi.2015.05.001>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: L'ús de drogues -alcohol inclòs- com a facilitadores de l'assalt sexual i les conductes sexuals de risc són dos fenòmens rellevants. Aquesta investigació compara les actituds en una mostra de 164 joves en condicions d'intoxicació etílica davant sobrietat, mitjançant un qüestionari en el qual es recullen dades sociodemogràfiques, informació del consum de drogues i l'Escala de conductes sexuals. Es destaca la importància d'investigar sobre l'ús de drogues com a facilitadores de l'assalt sexual i com el consum de drogues afecta l'ús de mètodes anticonceptius i, també, la necessitat d'incloure informació en els programes preventius.

3.1.3. Resta del món

BECKER, SARA; TINCKLER, JUSTINE. "[Me getting plastered and her provoking my eyes': young people's attribution of blame for sexual aggression in public drinking spaces](\"#\")" [en línia]. *Feminist criminology* (2015), vol. 10, núm. 3, 24 p. Thousand Oaks (CA, Estats Units d'Amèrica): Sage Publications.

<[http://www.academia.edu/8086470/_Me_getting_plastered_and_her_provoking_my_eyes_Young_Peoples_Attribution_of_Blame_for_Sexual_Aggression_in_Public_Drinking_Spaces](\"http://www.academia.edu/8086470/_Me_getting_plastered_and_her_provoking_my_eyes_Young_Peoples_Attribution_of_Blame_for_Sexual_Aggression_in_Public_Drinking_Spaces\")> [Consulta: 8 maig 2017]

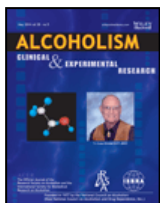
Resum: Les agressions sexuals en bars, sobretot a les palpetes, besar i tocar-és comú i poc regulat. Si bé la investigació explícita com l'alcohol interactua amb altres factors per provocar incidents com baralles, les causes de les formes menys greus d'agressió sexual romanen poc estudiades. La generalització de contactes sexuals no consentits en bars passen desapercebuts i és difícil de quantificar o predir utilitzant mètodes estadístics convencionals. S'utilitzen 126 relats de joves sobre les experiències amb agressions en bars per explorar com això està tolerat o bé socialment sancionat. Es constata que el consum d'alcohol, el context i els estereotips de gènere porten a les agressions sexuals en llocs públics.

CAMAROTTI, ANA CLARA; KORNBLIT, ANA LÍA. "[Diferencias según género en las prácticas y los significados asociados al consumo de éxtasis entre jóvenes de la movida dance en Buenos Aires](\"#\")" [en línia]. *Revista española de drogodependencias* (2010), vol. 35, núm. 3, p. 345-364. València: Asociación Española de Estudio en Drogodependencias (AEED).

<[http://www.aesed.com/descargas/revistas/v35n3_6.pdf](\"http://www.aesed.com/descargas/revistas/v35n3_6.pdf\")> [Consulta: 8 abril 2017]

Resum: Aquest estudi tracta del consum d'èxtasi en la cultura musical electrònica a la ciutat de Buenos Aires; fet amb 150 participants i amb entrevistes amb 30 joves i discjòqueis. S'analitzen els elements següents: 1) dades demogràfiques i diferències educatives i laborals segons sexe; 2) nivell de despeses per sortida en què incorren els joves i diferències per sexe; 3) pautes de consum d'èxtasi per part dels joves de l'estudi i diferències per gènere pel que fa a les motivacions per consumir-lo; 4) significats diferenciats pel gènere atribuïts a la concurrència a esdeveniments de la movida "dance"; 5) aspectes diferencials segons gènere en relació amb la cura vinculada amb el consum d'èxtasi.

GRAHAM, KATHRYN; BERNARDS, SHARON; OSGOOD, D. WAYNE; ABBEY, ANTONIA; PARKS, MICHAEL; FLYNN, ANDREA; DUMAS, TARA; WELLS SAMANTHA. "[Blurred Lines?': sexual aggression and barroom culture](\"#\")" [en línia]. *Alcoholism: clinical and experimental research* (maig 2014), vol. 38, núm. 5. P. 1416-1424. San Francisco (CA, Estats Units d'Amèrica): John Wiley & Sons.

Accés per subscripció: <[http://dx.doi.org/10.1111/acer.12356](\"http://dx.doi.org/10.1111/acer.12356\")> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Contactar amb potencials parelles sexuals/romàntiques és una de les principals raons per les que els adults joves van als bars i clubs, però no tots els contactes sexuals són positius i consensuats. De vegades l'agressió està relacionada amb les percepcions errònies dels avenços sexuals mentre que altres vegades es reflecteix l'assetjament intencionat. Es van analitzar 258 incidents agressius en avenços sexuals en grans bars i clubs. La prevenció s'ha de centrar a abordar les normes de masculinitat i a una millor gestió dels entorns altament sexualitzats i sexistes de la majoria dels bars.

GUNBY, CLARE; CARLINE, ANNA; BELLIS, MARK A.; BEYNON, CARYL. "[Gender differences in alcohol-related non-consensual sex; crosssectional analysis of a student population](#)" [en línia]. *BMC Public Health* (2012), vol. 12, 12 p. BioMed Central.

<<http://dx.doi.org/10.1186/1471-2458-12-216>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Els delictes sexuals són un problema de salut pública mundial. Els canvis recents en la llei a Anglaterra i Gal·les han alterat dràsticament el panorama legal dels delictes sexuals, però les agressions sexuals en què la víctima està intoxicada voluntàriament per l'alcohol segueixen tenint baixos índexs de condemna. En l'àmbit mundial, els estudiants són grans consumidors d'alcohol. Aquesta investigació va tenir com a objectiu comparar estudiants d'ambdós sexes en relació amb els seus coneixements i actituds sobre l'alcohol i l'activitat sexual i identificar els factors associats a ser víctima de relacions sexuals no consensuades relacionats amb l'alcohol.

OLSZEWSKI, DEBORAH. [Sexual assaults facilitated by drugs and alcohol](#) [en línia]. Lisboa (Portugal): European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), 2008. 17 p. (Col·lecció: *Technical data sheet*).
<<http://www.emcdda.europa.eu/publications/technical-datasheets/dfs>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: En els últims 10 anys, hi ha hagut un increment d'informes sobre l'ús de drogues i d'alcohol per immobilitzar víctimes amb el propòsit d'abús sexual. Els estudis realitzats en sis països de la Unió Europea suggereixen que fins a un 20% de les dones experimenten algun tipus d'abús sexual en la seva vida adulta. A falta de sistemes de control adequats, la xifra completa d'abusos sexuals facilitats per drogues segueix sent desconeguda.

3.2. Estudis i informes generals

[L'Abordatge de les violències sexuals a Catalunya](#) [en línia]. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Grup de Recerca Antígona; Barcelona: Creació Positiva, 2016. 3 vol. (50, 258, 254 p.).
<http://dones.gencat.cat/ca/ambits/centre_documentacio/publicacions/informes_estudis_avaluacions>

[Consulta: 8 maig 2017]

Conté:

1. "[Marc conceptual sobre les violències sexuals: violències sexuals : un marc conceptual, teòric i tècnic](#)" / Patsilí Toledo Vásquez, Montse Pineda Lorenzo.
<http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_abordatge_violenciassexuales_1.pdf>
[Consulta: 8 maig 2017]
2. "[Marc jurídic internacional, estatal i autonòmic de les violències sexuals \(matrimonis forçats, mutilacions genitals femenines, tràfic d'essers humans amb finalitat d'explotació sexual, assetjament, i agressions sexuals\)](#)" / Patsilí Toledo Vásques, Encarna Bodelón González, Neus Tur Bujosa, M. Jimena Martínez Berruete.
<http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_abordatge_violenciassexuales_2.pdf>
[Consulta: 8 maig 2017]
3. "[Diagnosi sobre el model d'abordatge de les violències sexuals a Catalunya](#)" / Montserrat Pineda Lorenzo (coordinació).
<http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_abordatge_violenciassexuales_3.pdf>
[Consulta: 8 maig 2017]

Localització: **BEG (Institut Català de les Dones)**

Resum: Aquest informe s'ha fet mitjançant entrevistes, fons documentals i enquestes. La diagnosi conclou que "els estàndards de serveis específics del Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista són uns bons instruments, però no han estat planificats ni desenvolupats adequadament per poder-los fer efectius". A més, diu la diagnosi que "a tot això s'hi suma que no han estat dotats de recursos tècnics ni pressupostaris". Fer un millor abordatge de les violències sexuals a Catalunya està limitat perquè no hi ha un òrgan que pugui fer una veritable coordinació estratègica.

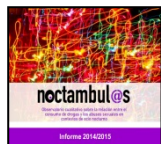

[Noctambul@s: observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno: informe técnico](#) [en línia]. Barcelona: Fundación Salud y Comunidad, 2015. 64 p.

<<http://www.drogasgenero.info/wp-content/plugins/responsive-flipbook/includes/download.php?file=6371>>

[Consulta: 5 març 2017]

Resum: Aquest informe incorpora la perspectiva de gènere a l'estudi del vincle entre el consum de drogues, l'oci nocturn i la violència sexual, basant-se en relats de joves d'entre 18 i 35 anys de Catalunya, Madrid i País Valencià. Es mostra la normalització de l'ús de la dona com a reclam en entorns d'oci nocturn, la tolerància existent cap a les pràctiques abusives i el consum de substàncies. Es proposa, entre altres mesures, distingir aquells locals nocturns que destaquen per les seves bones pràctiques, formar els professionals vinculats a la nit sobre consum de drogues i gènere, elaborar un protocol d'actuació davant la sospita o detecció d'assetjament sexual, i produir materials divulgatius per visibilitzar i conscienciar.

[Noctambul@s: observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno: informe 2014/2015](http://www.fsync.org/wp-content/uploads/Informe-Noctambulas.pdf) [en línia]. Barcelona: Fundación Salud y Comunidad, 2016. 58 p.
<<https://www.fsync.org/wp-content/uploads/Informe-Noctambulas.pdf>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest segon informe manté els objectius i la metodologia de l'informe anterior, tot i que inclou novetats com l'ocupació de la netnografia -conjunt de tècniques etnogràfiques adaptades a internet- o la realització d'entrevistes en profunditat a informants clau i líders d'opinió. Les festes majors de les grans ciutats són el principal escenari on es cometen les agressions sexuals més violentes lligades al consum d'alcohol o altres substàncies addictives, amb un augment de la preocupació davant els casos de submissió química (agressions sexuals induïdes mitjançant substàncies). La majoria d'aquestes agressions són de caràcter oportunista i estan associades al consum d'alcohol. Així mateix, es tendeix a responsabilitzar d'aquestes accions al consum, però no a la ideologia o l'aprenentatge de qui realitza l'agressió.

Publicacions relacionada:

- MIQUEL MISSÉ. "[Drogues, abús sexual i oci nocturn: projecte 'Noctàmbul@s'](http://www.fsync.org/wp-content/uploads/Informe-Noctambulas.pdf)" [enregistrament de vídeo] [en línia]. A: *Trobades Tècniques de Joventut 2015: ampliant mirades destapant, violències de gènere: reptes per a la prevenció*: Girona, 16 de juny. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar Social i Famílies, 2015. 1 arxiu de vídeo (51 min).

<<http://ejoventut.gencat.cat/ca/detalls/Article/89234bc8-34fd-11e5-be5c-005056924a59>>
[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Presentació de la investigació 'Noctambul@s a la conferència inaugural de les Trobades.

- AMATLLER, OTGER (coordinació). [Noctambul@s: observatori qualitatiu sobre la relació entre el consum de drogues i els abusos sexuals en contextos d'oci nocturn](http://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/Informe-Noctambulas.pdf) [en línia]. Barcelona: Fundació Salut i Comunitat, 2015. 17 p.

<<http://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/Informe-Noctambulas.pdf>>
[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Presentació dels principals aspectes de l'informe.

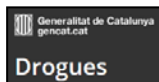

[Noctambul@s: observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno: tercer informe anual 2015-2016](http://www.drogasgenero.info/wp-content/plugins/responsive-flipbook/includes/download.php?file=6863) [en línia]. Barcelona: Fundación Salud y Comunidad, 2017. 106 p.

<<http://www.drogasgenero.info/wp-content/plugins/responsive-flipbook/includes/download.php?file=6863>>
[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest projecte, desenvolupat a Catalunya, Madrid i País Valencià, vol aprofundir en el coneixement de la realitat i els discursos socials al voltant del consum de drogues i els abusos sexuals en els contextos d'oci nocturn. Aquest tercer informe s'ha centrat en els discursos jurídics, mèdics i mediàtics que aborden aquestes realitats, els discursos de les persones usuàries de l'oci nocturn i les tendències en l'àmbit de la prevenció. Conté una sèrie de recomanacions d'acció entre les quals destaquen una major responsabilització de l'administració, dels mitjans de comunicació i del sector privat de l'oci nocturn; juntament amb la necessitat d'interpel·lar als que agredeixen i als que són testimonis d'aquestes escenes.

3.3. Llocs web

CATALUNYA. GENERALITAT. "[Àmbit de l'oci nocturn](http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_de_l_oci_nocturn)" [en línia]. A: *Generalitat de Catalunya. Drogues. Professionals. Prevenció. Programes i recursos*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2017.
<http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_de_l_oci_nocturn>
[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest programa convida totes les persones involucrades en el sector de l'oci nocturn a treballar juntes per desenvolupar un entorn més segur i saludable. Proposa una metodologia de treball local, mitjançant l'organització de reunions entre gestors del sector privat, representants de l'administració local i altres entitats, per pensar i desenvolupar junts propostes concretes, facilitar la comunicació entre tots i fer que continuï creixent de forma positiva la imatge i la qualitat de servei del sector.

FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT. "[Noctambul@s: observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno](http://www.drogasgenero.info/noctambulas)" [en línia]. A: *Fundación Salud y Comunidad. Drogas&género. Observatorio Noctambul@s*. Barcelona: Fundación Salud i Comunitat, 2017.
<<http://www.drogasgenero.info/noctambulas>> [Consulta: 8 maig 2017]

Conté:

- [El Observatorio](http://www.drogasgenero.info/noctambulas/el-observatorio).
<<http://www.drogasgenero.info/noctambulas/el-observatorio>> [Consulta: 8 maig 2017]
- [Informes](http://www.drogasgenero.info/noctambulas/informes).
<<http://www.drogasgenero.info/noctambulas/informes>> [Consulta: 8 maig 2017]
- [Jornadas](http://www.drogasgenero.info/noctambulas/jornadas).
<<http://www.drogasgenero.info/noctambulas/jornadas>> [Consulta: 8 maig 2017]
- [Buenas prácticas](http://www.drogasgenero.info/noctambulas/buenas-practicas).
<<http://www.drogasgenero.info/noctambulas/buenas-practicas>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest observatori pretén aprofundir en la relació existent entre el consum de drogues, l'assetjament i els abusos sexuals en els contextos d'oci nocturn. La falta de perspectiva de gènere en l'àmbit de drogues s'ha anat pal·liant progressivament en l'àmbit del tractament a la dona drogodependent. No obstant això, fins ara, en els contextos preventius i/o de reducció de riscos, l'especificitat de la violència sexual no ha estat nomenada tot i ser un dels principals riscos de la "nit", especialment per a les dones. Es vol iniciar una línia estable de treball específica des de l'anàlisi i la intervenció preventiva que aspira a canviar la mirada dels joves però també dels professionals que intervenen en aquests contextos (tant des de la indústria de l'oci com des de la prevenció de riscos).

Publicació relacionada:

- "[Observatori sobre abusos sexuals i consum de drogues en contextos d'oci nocturn](https://www.fsyc.org/proyectos/observatori-sobre-abusos-sexuales-i-consum-de-drogues-en-contextos-doci-nocturn/?lang=ca)" [en línia]. A: Fundació Salut i Comunitat. La nostra tasca. Prevenció i sensibilització. Noctambul@s. Barcelona: Fundació Salut i Comunitat, 2015.
<<https://www.fsyc.org/proyectos/observatori-sobre-abusos-sexuales-i-consum-de-drogues-en-contextos-doci-nocturn/?lang=ca>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Informació sobre l'Observatori al web de la Fundació Salut i Comunitat.

4. Aspectes mèdico-legals sobre drogues, alcohol i abusos sexuals

GARCÍA CABALLERO, CARLOS; CRUZ LANDEIRA, ANGELINES; QUINTELA JORGE, ÓSCAR. "[Sumisión química en casos de presuntos delitos contra la libertad sexual analizados en el Instituto Nacional de Toxicología y Ciencias Forenses](#)" [en línia]. *Revista española de medicina legal* (gen.-març 2014), vol. 40, núm.1, p. 11-18. Madrid: Asociación Nacional de Médicos Forenses; Nova York (NY, Estats Units d'Amèrica): Elsevier.

<<http://dx.doi.org/10.1016/j.reml.2013.07.003>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: S'analitza un estudi sobre casos d'agressions sexuals relacionats amb el consum de substàncies químiques en els període 2010-2012 a Madrid. Dels 306 casos remesos, 107 han complert els criteris d'inclusió. El perfil de la víctima és el d'una dona espanyola o llatinoamericana jove (edat mitjana: 25,9 anys), que admet consum d'alcohol previ a l'episodi, i que pateix d'amnèsia total o parcial dels fets. L'estudi reflecteix la necessitat de treballar en prevenció i informació de potencials víctimes de personal sanitari, per tal de fer una adequada presa de mostres i de diagnòstics.

GARCÍA-REPETTO, ROSARIO; SORIA, M. LUISA. "[Consideraciones toxicológicas sobre supuestos casos de sumisión química en delitos de índole sexual en el sur de España entre los años 2010-2012](#)" [en línia]. *Revista española de medicina legal* (gen.-març 2014), vol. 40, núm.1, p. 4-10. Madrid: Asociación Nacional de Médicos Forenses; Nova York (NY, Estats Units d'Amèrica): Elsevier.

<<http://dx.doi.org/10.1016/j.reml.2013.06.003>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: La submissió química consisteix en la incapacitació de la víctima de delictes com violació o robatori mitjançant l'administració de substàncies químiques. L'obtenció d'evidències forenses en aquest tipus de delictes suposa un important repte per al toxicòleg forense. Aquest treball presenta els resultats d'un estudi realitzat en casos d'agressió sexual a Sevilla entre els anys 2010 i 2012. Es va investigar la presència d'alcohol etílic o altres substàncies psicoactives. L'avaluació de la situació dels casos de submissió química en delictes de caràcter sexual depèn del desenvolupament i compliment de protocols d'actuació adequats.

GARCÍA REPETTO, ROSARIO; SORIA, M. LUISA. "[Sumisión química: reto para el toxicólogo forense](#)" [en línia]. *Revista española de medicina legal* (jul.-set. 2011), vol. 37, núm. 3, p. 105-112. Madrid: Asociación Nacional de Médicos Forenses; Nova York (NY, Estats Units d'Amèrica): Elsevier.

<[http://dx.doi.org/10.1016/S0377-4732\(11\)70072-4](http://dx.doi.org/10.1016/S0377-4732(11)70072-4)> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest treball tracta de la submissió química, que consisteix en l'administració de substàncies químiques a un subjecte, sense el seu consentiment, amb finalitats delictives. La llista de substàncies utilitzades és llarga i inclou drogues i medicaments, i la seva detecció és difícil, ja que majoritàriament tenen un temps d'acció curt i produeixen amnèsia en la víctima, el que causa que la denúncia es presenti tard. L'obtenció d'evidències forenses en aquest tipus de delictes suposa un important repte per al toxicòleg forense. Es presenta, també, una perspectiva legal a Espanya i la Unió Europea.

"[Guía de bolsillo para la detección clínica de la sumisión química](#)" [en línia]. *Clínico expresión* (nov. 2016), núm. 69. Madrid: Hospital Clínico San Carlos.

<<http://www.clinicoexpresion.es/libros/guia-de-sumision-quimica>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Segons les dades de l'última memòria de l'Institut Nacional de Toxicologia en els últims temps s'ha incrementat l'ús de drogues que provoquen pèrdua o disminució de memòria per perpetrar delictes, com ara robatoris, homicidis, sedació i incapacitació de persones grans, tot i que la majoria estan relacionats amb agressions sexuals. Per aquest motiu els nostres professionals han editat una guia de butxaca per a la detecció clínica de la submissió química per a professionals sanitaris.

ISORNA FOLGAR, MANUEL; RIAL BOUBETA, ANTONIO. "[Drogas facilitadoras de asalto sexual y sumisión química](#)" [en línia]. *Health and addictions = Salud y drogas* (juny 2015), vol. 15, núm.2, p. 137-150. Sant Joan d'Alacant (País Valencià): Universidad Miguel Hernández, Instituto de Investigación de Drogodependencias (INID).

<<http://ojs.haaaj.org/index.php/haaj/article/view/246>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: L'ús de substàncies psicoactives en agressions sexuals ha agafat major protagonisme els darrers anys. La freqüència amb què s'associa delictes sexuals i incitació al consum de drogues s'ha denominat "drogues facilitadores de l'assalt sexual" (DFA) o "submissió química" (SQ) i inclou tots els delictes associats a aquesta pràctica. Aquest revisa l'epidemiologia d'aquest tipus de quadres, de les principals característiques de les substàncies químiques emprades així com del perfil de la víctima i de l'agressor.

XIFRÓ COLLAMATA, ALEXANDRE; BARBERÍA, ENEKO; PUJOL, AMADEO. "[Sumisión química con finalidad sexual en el laboratorio forense: datos de España](#)" [en línia]. *Revista española de medicina legal* (gen.-març 2014), vol. 40, núm.1, p. 1-3 p. Madrid: Asociación Nacional de Médicos Forenses; Nova York (NY, Estats Units d'Amèrica): Elsevier.

<<http://dx.doi.org/10.1016/j.reml.2014.01.001>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: La submissió química (SQ) segueix sent un fenomen relativament infreqüent i de característiques criminològiques pròpies. En canvi, la vulnerabilitat química, que consisteix en la comissió d'un delictes sobre una víctima les capacitats es troben disminuïdes pel consum voluntari d'alcohol, drogues, o medicaments, ha emergit com un problema de salut pública. En qualsevol cas, la sospita de SQ o vulnerabilitat química ha de donar lloc a una resposta forense protocolitzada i en aquest aspecte la situació a l'Estat espanyol ha experimentat una millora substancial en els darrers anys.

5. Campanyes per a la prevenció de conductes sexistes en l'oci nocturn

5.1. Reculls de recursos

GALÁN, VÍCTOR (coordinació); GARCÍA, NOEL (coordinació). [La Prevenció de la violència masclista en l'oci nocturn: recull de campanyes](#) [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Agència de Salut Pública de Catalunya, Sub-direcció General de Drogodependències, 2017. 41 p.
<http://hemerotecadrogues.cat/docs/prevencio_de_violencias_masclistes_en_oci_nocturn.pdf>

[Consulta: 7 juny 2017]

Resum: Aquest document inclou un recull de 19 campanyes de prevenció de violències sexuals en contextos d'oci nocturn. Les campanyes són d'àmbit espanyol i també internacional, en tots els casos aborden la prevenció de violències sexuals masclistes en contextos d'oci nocturn. El document té l'objectiu de recolzar i donar idees als professionals o entitats que estiguin pensant a desenvolupar una campanya o programa sobre aquest afer. La primera part del document hi ha informació sobre els eixos d'anàlisis de les campanyes amb un seguit de reflexions i recomanacions. A la segona part trobareu el recull descriptiu de campanyes.

["Àmbit de l'oci nocturn"](#) [en línia]. A: *Generalitat de Catalunya. Drogues. Professionals. Programes i recursos*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2017.

Inclou:

- "Prevenció de conductes sexistes i violència sexual".
- "Projectes".
- "Material educatiu".

<http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_de_l_oci_nocturn>

[Consulta: 7 juny 2017]

Resum: Aquest programa convida totes les persones involucrades en el sector de l'oci nocturn a treballar conjuntament per desenvolupar un entorn més segur i saludable. Proposa una metodologia de treball local, mitjançant l'organització de reunions entre gestors del sector privat, representants de l'Administració local i altres entitats, per pensar i desenvolupar junts propostes concretes, facilitar la comunicació entre tots i fer que continuï creixent de forma positiva la imatge i la qualitat de servei del sector.

5.2. Catalunya

BARCELONA. AJUNTAMENT. "[L'Ajuntament de Barcelona instal·la un estand per assessorar les víctimes en cas d'agressions sexuals durant la Festa de la Mercè](#)" [en línia]. A: *Ajuntament de Barcelona. Notes de premsa* (22.09.2016). Barcelona: l'Ajuntament.

<<http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2016/09/22/lajuntament-de-barcelona-installa-un-estand-per-assessorar-les-victimes-en-cas-dagressions-sexuals-durant-la-festa-de-la-merce>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: L'Ajuntament de Barcelona ha habilitat, a les Festes de la Mercè de setembre 2016, un estand d'informació i atenció a situacions d'assetjament sexista, dins la campanya "la Mercè Antimasclista", oferint informació, orientació i atenció, en cas que es denunciï alguna situació de violència sexista durant la festa. L'estand ofereix informació de caràcter preventiu a les i els joves que s'hi adrecin sobre l'assetjament sexual i la violència masclista, principalment centrat en un context d'oci nocturn.

BARCELONA. AJUNTAMENT. "[La Festa i la nit no són excuses, actuem contra les violències masclistes](#)" [en línia]. A: *El Digital de Barcelona* (19.07.2016). Barcelona: l'Ajuntament, 2016.

<<http://ajuntament.barcelona.cat/dones/ca/noticia/la-festa-i-la-nit-no-szen-excuses-actuem-contra-les-violuncies-masclistes>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Barcelona és una ciutat que rebutja la violència contra les dones, i aquest estiu vol reforçar el missatge en contra de les agressions sexistes. Per aquesta raó posa en marxa la campanya "Jo m'ho vull passar bé, tu no em molestis" per combatre l'assetjament de les dones en les festes majors

BARCELONA. DIPUTACIÓ. "[La Diputació de Barcelona impulsa protocols d'actuació municipals davant l'assetjament sexual en espais públics d'oci](#)" [en línia]. *Diputació de Barcelona. Premsa i comunicació. Societat* (28.04.2017). Barcelona: la Diputació

<<http://www.diba.cat/web/sala-de-premsa/-/la-diputacio-de-barcelona-impulsa-protocols-d-actuacio-municipals-davant-l-assetjament-sexual-en-espais-publics-d-oci>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: La Diputació impulsa protocols d'actuació davant la voluntat de molts municipis de treballar per acabar amb el sexisme i les agressions que se'n deriven en el context d'activitats d'oci organitzades als espais públics. Això ha de permetre revisar i dissenyar les programacions d'aquestes activitats (festes locals, celebracions, tradicions, festivals, actuacions musicals, oci nocturn, etc.) des de la perspectiva de gènere, i preveure les actuacions en el cas que s'hi produeixin violències sexuals.

CANDIDATURA D'UNITAT POPULAR (TARRAGONA). "[Cau de Llunes i la CUP demanen una 'Santa Tecla lliure de sexisme'](#)" [en línia]. Ajuntament de Tarragona. Ajuntament de Tarragona. Grup Municipal CUP. Notes de premsa i comunitats (07.07.2016). Tarragona: l'Ajuntament. <<http://www.tarragona.cat/lajuntament/govern/espai-grups-municipal/grup-municipal-cup/notes-de-premsa-i-comunicats/ndp-cau-de-llunes-i-la-cup-demanen-una-201csanta-tecla-lliure-de-sexisme201d>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: S'ha fet una crida a l'equip de govern de Tarragona per garantir "unes festes majors lliures d'actituds sexistes", mitjançant una moció que es discutirà el proper plenari. La proximitat de les festes de Sant Magí fan que la possibilitat que una bona campanya es duguí a terme sigui difícil, per això centren la seva reivindicació de cara a Santa Tecla, al setembre.

CATALUNYA. GENERALITAT. DEPARTAMENT DE SALUT. "[Eliminem la violència contra les dones: no significa no](#)" [enregistrament de vídeo] [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2017. 1 arxiu de vídeo (19 segons). (Col·lecció: *Canal Salut*). <<https://www.youtube.com/watch?v=5FkJJQKRuaU>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Anunci adreçat a població eminentment jove per prevenir les agressions sexuals en el context del consum d'alcohol i drogues, especialment en l'àmbit de l'oci nocturn, incidint en el missatge assertiu "no és no". Es recomana la seva difusió en espais d'ús públic i internet.

CERDANYOLA DEL VALLÈS. AJUNTAMENT. "[Cerdanyola torna a impulsar unes festes lliures de violències sexistes i homòfobes](#)" [en línia]. <<http://www.cerdanyola.cat/actualitat/cerdanyola-torna-impulsar-unes-festes-lliures-de-violencies-sexistes-i-homofobes>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Durant la celebració del Roser de Maig es tornarà a crear una xarxa de prevenció per a vetllar per una Festa Major sense cap mena de violència sexista posant l'accent en la gran força preventiva que té la resposta comunitària. Les persones que formen part de la xarxa han rebut una formació específica per tal d'identificar les violències i compartir criteris i eines per a l'actuació.

FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT. "[Violències sexuals, festes majors i mitjans de comunicació: 22 març](#)" [en línia]. A: "La Fundació Salut i Comunitat organitza una jornada centrada en la violència sexual, festes majors i mitjans de comunicació" [en línia]. *Fundació Salut i Comunitat. Notícies corporatives. Actualitat* (27.02.2017). Barcelona: Fundació Salut i Comunitat. <<https://www.fsyc.org/actualitat/la-fundacion-salud-y-comunidad-organiza-una-jornada-centrada-en-la-violencia-sexual-fiestas-mayores-y-medios-de-comunicacion/?lang=ca>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Recentment, l'atenció mediàtica referent a les agressions sexuals en els contextos d'oci ha augmentat i per això, es considera necessari explorar i analitzar amb deteniment aquesta problemàtica. Per això, en aquest informe s'aborden noves dimensions d'aquest fenomen com són els discursos legals, metges i mediàtics referents a aquestes violències sexuals.

Publicació relacionada:

- "[Les Agressions sexuals a les festes són cosa del sexisme facilitat per l'alcohol, però no de la burundanga](#)" [en línia]. *Fundació Salut i Comunitat. Notícies corporatives. Actualitat* (22.03.2017). Barcelona: Fundació Salut i Comunitat.

<<https://www.fsyc.org/actualitat/les-agressions-sexuals-a-les-festes-son-cosa-del-sexisme-facilitat-per-lalcohol-pero-no-de-la-burundanga/?lang=ca>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Notícia de la Fundació Salut i Comunitat sobre l'informe Noctambul@s i la jornada sobre violències sexuals i festes.

JOVENTUTS D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (BAIX LLOBREGAT). "[Presentació de la campanya 'Festes lliures de violència sexista'](#)" [en línia]. *JERC. Baix Llobregat. Actualitat. Notícies* (30.05.2016). Sant Joan Despí: Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya Baix Llobregat. <<http://www.jerc.cat/url/185064>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: En les festes majors, que agrupen a un gran nombre de joves, l'accés d'alcohol i l'espai festiu fa que molts se sobrepassin els límits i la intimitat. Per això, es llença una nova campanya de cartellera contra les agressions sexistes en les festes majors, per així fomentar la convivència i igualtat de gènere en un espai festiu.

LLEIDA. AJUNTAMENT. "[Campanya de prevenció contra la violència sexista a les festes](#)" [en línia]. (23.08.2016) <<http://www.lleida.com/noticia/campanya-de-prevencio-contra-la-violencia-sexista-les-festes>>

[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: L'ajuntament de Lleida preveu posar en marxa una campanya de conscienciació contra la violència sexista i per prevenir agressions sexuals a les seves festes, dins del projecte Nits Q, de promoció del lleure responsable.

MANCOMUNITAT LA PLANA. "[A cegues no mola: campanya de sensibilització i prevenció en el consum de drogues i les conductes abusives i masclistes](#)" [en línia]. Malla: Mancomunitat La Plana, 2017. <https://www.mancoplana.cat/articles-mostra-3719-cat-_a_cegues_no_mola_.htm> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest programa (a la comarca d'Osona) tenia l'objectiu de fer prevenció i reducció de riscos en matèria de drogues en el context de l'oci nocturn, i més concretament, a actes adreçats al públic jove durant les festes majors. És a partir de finals del 2015 quan es decideix ampliar el seu àmbit d'actuació i no només intervenir en el context d'oci nocturn. Així mateix s'opta per treballar transversalment amb el programa d'Igualtat i incorporar la prevenció i sensibilització en conductes abusives i masclistes.

POBLE SEC FEMINISTA. [Protocol d'actuació contra les agressions sexistes: Festes Majors del Poble Sec](#) [en línia]. Barcelona: Poble Sec Feminista, 2015. 6 p.

<<http://www.labase.info/wp-content/uploads/2015/07/PROTOCOL-AGRESSIONS-FM15-1.pdf>>

[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquest protocol està escrit des de i per a les persones que organitzen festes majors al Poble Sec. La seva voluntat és contribuir a posar un granet de sorra en la lluita antisexista i generar espais on es pugui relacionar de manera segura, consentida, lliure, horitzontal, etc. I per això és necessari que la gent se senti lliure, segura, amb possibilitat de posar límits, etc. La idea és garantir un espai de seguretat i confiança on, en el cas de produir-se una agressió sexista, les persones afectades se sentin amb prou suport i confiança per actuar per elles mateixes.

Publicacions relacionades:

- "[Protocol contra agressions sexistes a les Festes Majors del Poble Sec](#)" [en línia]. *La Base. General* (30.09.2014). Barcelona: La Base Ateneu Cooperatiu.

<<http://www.labase.info/protocol-contra-agressions-sexistes-a-les-festes-majors-del-poble-sec>>

[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Des d'algunes entitats i col·lectius del barri del Poble Sec hem decidit abordar el sexisme a les festes majors del barri com una de les grans problemàtiques que impedeixen el lliure gaudi i convivència de totes. Hem volgut desenvolupar un protocol d'actuació per incidir en una de les moltes formes de violència masclista: les agressions sexistes i l'assetjament.

- "[El Poble Sec vol passar-ho bé lliure de sexisme](#)" [en línia]. *El Diario.es, Catalunyaplural.cat* (18.04.2016). Madrid: Diario de Prensa Digital.

<http://www.eldiario.es/catalunyaplural/barcelona/Poble-Sec-passar-ho-lliure-sexisme_0_506399768.html> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Diferents col·lectius del Poble Sec (Barcelona) comparteixen i difonen un protocol per combatre el sexisme en els espais d'oci; aquest serà el segon any que l'apliquin a la festa major del barri, a l'estiu. Poble Sec Feminista organitza xerrades i dinàmiques per eradicar les agressions masclistes i fer de les 'zones segures' un propòsit transversal.

REUS. AJUNTAMENT. "[Campanya de prevenció del sexisme i les discriminacions a l'oci nocturn](#)" [en línia]. A: *Ajuntament de Reus. Notes de premsa* (14.06.2016). Reus: l'Ajuntament.

<<http://www.reus.cat/noticia/campanya-de-prevencio-del-sexisme-i-les-discriminacions-loci-nocturn>>

[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: L'Ajuntament de Reus posa en marxa els dies previs i durant la Festa Major de Sant Pere una campanya de sensibilització per prevenir la violència sexual en l'oci nocturn, una iniciativa sorgida del Consell de Joves a Secundària del curs passat i que es realitza en col·laboració amb la Coordinadora de Barraques i altres entitats de la ciutat.

SABADELL. AJUNTAMENT. "[Per primera vegada Sabadell porta a terme la campanya Sabadell lliure de sexisme durant la seva Festa Major](#)" [en línia]. *Ajuntament de Sabadell. Drets civils. Notícies* (0309.2017). Sabadell: l'Ajuntament.
<<http://www.sabadell.cat/ca/notis-dc/43015-lliure-sexisme>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Recollint l'experiència d'algunes entitats feministes que els darrers anys havien fet campanyes a favor d'unes relacions lliures, respectuoses i igualitàries i contra les agressions sexistes en el marc dels ambients festius, l'Ajuntament de Sabadell llença enguany, i en el marc de la Festa Major, la campanya Sabadell lliure de sexisme. Aquest pla d'actuacions pretén evitar les conductes per violència masclista, tant verbal com física.

TARRAGONA. AJUNTAMENT. "[La Campanya 'Respecta'm' vol prevenir les conductes sexistes en l'oci de la ciutat](#)" [en línia]. *Ajuntament de Tarragona. Serveis a les persones. Notícies. Polítiques d'igualtat* (20.07.2016). Tarragona: l'Ajuntament.
<<https://www.tarragona.cat/serveis-a-la-persona/noticies/politiques-digualtat/la-campanya-respectam-vol-prevenir-les-conductes-sexistes-en-loci-de-la-ciutat-1>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Es preten ajudar a reconèixer els abusos sexuals de baixa intensitat i animar les dones i el seu entorn que denunciïn les conductes sexistes.

TORELLÓ. AJUNTAMENT. "[En marxa la campanya 'sortim per divertir-nos' que vol sensibilitzar sobre les agressions sexuals en espais de festa](#)" [en línia]. *Ajuntament de Torelló. Notícies* (21.07.2016). Torelló: l'Ajuntament.
<<http://www.ajtoello.cat/frontal/noticies/detall.php?apartat=¬icia=2877>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Coincidint amb la Festa Major, s'ha posat en marxa la campanya 'Sortim per divertir-nos', que té per objectiu sensibilitzar i prevenir la violència sexual, assetjament i agressions, que pateixen les noies joves en espais de festa i d'oci nocturn.

Publicacions relacionades:

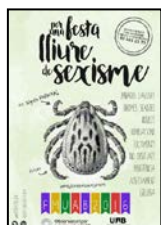
- NITSQ. [NitsQ Torelló](#) [en línia]. Torelló: l'Ajuntament, 2016. 1 p.
<<http://www.ajtoello.cat/perfil/recursos/recursos/manifest2016.pdf>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Manifest de la campanya 'Sortim per divertir-nos' elaborat per NitsQ, una taula de salut que vetlla perquè Torelló tingui un oci nocturn de qualitat. La taula està formada per centres educatius, les AMPA, l'Associació de Deixebles de Sant Feliu, tècniques de salut, propietaris de locals d'oci nocturn i diferents departaments de l'Ajuntament de Torelló..

- "[Presenten la campanya 'Sortim per divertir-nos' que vol acabar amb les agressions sexuals en espais de festa](#)" [en línia]. *Ajuntament de Torelló. Notícies* (08.06.2016). Torelló: l'Ajuntament.
<<http://www.ajtoello.cat/frontal/noticies/detall.php?apartat=0¬icia=2833>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Crònica de l'acte de presentació de la campanya 'Sortim per divertir-nos' de Torelló.

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA. "[No siguis paparra!](#)" [en línia]. A: *Universitat Autònoma de Barcelona. Observatori per a la Igualtat. Campanyes*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), 2016. <<http://www.uab.cat/web/l-observatori/campanyes-1345681956628.html>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Amb motiu de la Festa Major de la UAB, l'Observatori per a la Igualtat ha llançat la campanya "No siguis paparra". L'objectiu és prevenir i sensibilitzar la comunitat universitària davant situacions de discriminació i violència sexista en l'entorn lúdic i d'oci nocturn de la Festa Major.

Publicacions relacionades:

„[Per una festa lliure de sexisme: 'No siguis paparra'](#)" [en línia]. *Universitat Autònoma de Barcelona. Sala de premsa* (03.11.2016). Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). <<http://www.uab.cat/web/sala-de-premsa/detall-de-noticia/per-una-festa-lliure-de-sexisme-8220-no-siguis-paparra-8221-1345667174054.html?noticiaid=1345714147951>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Nota de premsa sobre la campanya 'No siguis paparra' a la UAB.

5.3. Estat espanyol

ELORRIO. AJUNTAMENT. "[Directrices para vivir en igualdad las fiestas y para hacer frente a las agresiones sexistas](#)" [en línia]. *Elorrioko Udala. Noticias* (28.08.2015). Elorrio (País Basc): l'Ajuntament.
<[http://www.elorrio.eus/es-](http://www.elorrio.eus/es-ES/Noticias/Paginas/20150828_Directricesparavivirenigualdadlasfiestasyparahacerfrenteaalasagresionessexistas.aspx)

[ES/Noticias/Paginas/20150828_Directricesparavivirenigualdadlasfiestasyparahacerfrenteaalasagresionessexistas.aspx](#)> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquestes directrius estan fetes per viure en igualtat les festes i per fer front a les agressions sexistes. Inclouen un decàleg per viure la igualtat en festes i un protocol davant agressions sexistes.

GRANADA. DIPUTACIÓ. "[Campaña de prevención y sensibilización 'NO siempre es NO'](#)" [en línia]. A: *Diputación de Granada. Programas*. Granada (Andalusia): la Diputació, 2016.
<[http://www.dipgra.es/amplia-programa/programas-igualdad/campana-prevencion-sensibilizacion-no-](http://www.dipgra.es/amplia-programa/programas-igualdad/campana-prevencion-sensibilizacion-no-siempre-es-no)

[siempre-es-no](#)> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquesta campanya té l'objectiu que noies i nois gaudeixin de la festa, de la nit, en condicions d'igualtat, amb la prevenció d'agressions sexuals des de comportaments de respecte i suport.

MADRID. AJUNTAMENT. "[Centro lanza la campaña 'La calle y la noche también son nuestras'](#)" [en línia]. *Portal web del Ayuntamiento de Madrid. Noticias* (15.01.2016). Madrid: l'Ajuntament.
<<http://bit.ly/1QaTJwC>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: El districte Centro de Madrid ha posat en marxa aquesta campanya adreçada a locals d'oci nocturn i que té com a objectiu la recuperació dels espais públics per a les dones. S'han fet cartells, postals i un segell que identificarà els locals que s'adhereixin a la campanya. La campanya vol recuperar els espais públics per a les dones, especialment aquells, com els bars nocturns, en els quals de vegades es qüestiona la seva presència o han de suportar comportaments masclistes.

MALLORCA. CONSELL. "[De festa, Mallorca lliure d'agressions sexistes](#)" [en línia]. *Ara Balears* (11.08.2016). Palma (Balears): Edicions periòdiques Ara-Balears.
<http://www.arabalears.cat/balears/Consell-Mallorca-Palma-agresions-masclistes_0_1630037084.html>

[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: La campanya 'No i Punt!', iniciada el 2016 per l'Ajuntament de Palma, arribarà a tots els pobles de Mallorca. El Consell de Mallorca ha decidit sumar-s'hi per treballar conjuntament i fer que la lluita contra les agressions sexistes a les festes arribi a tot arreu.

Publicació relacionada:

- [Participamos en Jornada 'Per unes festes lliures d'agressions sexistes a Mallorca'](#) [en línia]. *Drogas@género. Noct@mbulas. Noticias* (02.05.2017). Barcelona: Fundación Salud y Comunidad.
<[http://www.drogasgenero.info/participamos-jornada-per-unes-festes-lliures-dagresions-sexistes-](http://www.drogasgenero.info/participamos-jornada-per-unes-festes-lliures-dagresions-sexistes-mallorca)

[mallorca](#)> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquesta jornada se celebra en el marc de l'Estratègia Local per a la Igualtat de Mallorca i suposa un treball de continuïtat amb la campanya "No i Punt!", iniciada l'any 2016 per la Direcció Insular d'Igualtat, en col·laboració amb l'Ajuntament de Palma.

PAMPLONA. AJUNTAMENT. "[Por unas fiestas libres de agresiones sexistas](#)" [en línia]. A: *Pamplona SF. Conocer San Fermín*. Pamplona (Navarra): l'Ajuntament, 2016.

<<http://sanfermin.pamplona.es/verPagina.asp?IdPag=61&Idioma=1>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Campanya de l'Ajuntament de Pamplona de rebuig a la violència masclista en les festes dels Sanfermines, promoguda pel Grup Sanfermines en Igualtat, amb l'objectiu d'avançar i millorar en la seguretat de les dones en l'entorn festiu. Inclou una guia per a combatre les agressions sexistes.

RED CONTRA LAS AGRESIONES MACHISTAS DE ZARAGOZA. "[Babosear o ser plasta no es ligar, es agredir](#)" [en línia]. Facebook. *Red contra las Agresiones Machistas de Zaragoza* (14.10.2015). Zaragossa (Aragó): la Red.

<<http://bit.ly/2qqTd87>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: : Aquesta és una iniciativa sorgida des dels moviments socials de la seva ciutat per tal de donar resposta a la problemàtica dels assetjaments sexuals en espais d'oci.

Publicació relacionada:

- "[Entrevista a la Red contra las Agresiones Machistas de Zaragoza: babosear o ser plasta no es ligar, es agredir](#)" [en línia]. *Drogas@género. Noctambul@s. Noticias* (20.04.2017). Barcelona: Fundación Salud y Comunidad.

<<http://www.drogasgenero.info/entrevista-la-red-las-agresiones-machistas-zaragoza>>

[Consulta: 8 maig 2017]

Resum: En aquesta entrevista es tracten temes com el consentiment, les accions que realitzen, el seu posicionament pel que fa a la prevenció, atenció i autodefensa, entre moltes altres coses, i ofereixen claus per seguir reflexionant i actuant per eradicar les violències sexuals i sexistes.

VILA-REAL. AJUNTAMENT. "[Una Campanya d'Igualtat previndrà les agressions i abusos sexuals entre els joves durant les festes](#)" [en línia]. *Ajuntament de Vila-real. Actualitat* (05.05.2016). Vila-real (País Valencià): l'Ajuntament.

<<http://bit.ly/2qT4yh7>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Aquesta campanya està dirigida als alumnes que cursen batxillerat en els instituts de la ciutat, amb l'objectiu de conscienciar i educar la joventut perquè entenguin que no, significa no i que no es pot obligar a una persona a fer alguna cosa que no vulgui. La iniciativa, presentada 'Tinguem la festa en pau', està centrada en la prevenció d'agressions i abusos sexuals cap a les dones, especialment en un context de festa i diversió.

VITORIA-GASTEIZ. AJUNTAMENT. "[Campaña contra agresiones machistas en Fiestas](#)" [en línia]. A: *Ayuntamiento de Vitoria Gasteiz*. Vitoria-Gasteiz (País Basc): l'Ajuntament, 2016.

<<http://bit.ly/2qSRR60>> [Consulta: 8 maig 2017]

Resum: Campanya de l'Ajuntament de Vitoria-Gasteiz. Inclou una guia i un protocol d'actuació per fer front les agressions masclistes durant les festes.

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ JUVENIL

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies**